

Aan de Griffier van Provinciale Staten van Zeeland
Provinciehuis
Abdij 6
4331 BK MIDDELBURG

Middelburg, 30.08.2022

Geachte mevrouw de Griffier,

Betreft schriftelijke vragen ex art. 44 van het RvO Provinciale Staten (PS) van Zeeland jo. art. 151 lid 1 PW van de FVD-Statenleden WALRAVENS (FVD-fractie), KOEVOETS (Fractie Koevoets) en BOS (FVD-fractie) over het bemoeilijken van contant betalen in de Zeeuwse publieke ruimte en het al dan niet bewust meewerken aan de afschaffing van het contant geld.

Hierbij verzoeken wij u onze vragen ter kennis te brengen van het College van Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Zeeland. Wij vragen om de schriftelijke beantwoording van onze vragen.

Niemand met gezond verstand zal nog ontkennen dat wij op weg zijn naar een sociaalkredietstelsel. Een systeem waarin elk onderdeel van het leven beheerst en gecontroleerd kan en zal worden door overheden en zgn. publiek-private samenwerkingsorganisaties. De mogelijkheid om contant te kunnen betalen, is een kleine hindernis in deze ontwikkeling naar een totalitaire staat. Zweden en Nederland zijn voor het World Economic Forum (WEF) proeftuinen voor samenlevingen zonder contant geld. Het FVD staat zeer kritisch tegenover technologie met controle-aspecten. Wij vinden dat de mens moet kunnen kiezen om contant te kunnen betalen. Als bevolking moeten we er bovendien waakzaam op zijn dat financiële instellingen in samenwerking met de overheid geen invloed gaan uitoefenen op het bestedingsgedrag. Zo van: 'Koopt u nu alweer sigaretten, mevrouw? Dat is niet goed voor u. Deze transactie is geblokkeerd'. De overheid moet zich nooit bemoeien met individuele keuzes van mensen. De afgelopen jaren hebben aangetoond dat ze dat wel steeds meer doen. Het WEF wil dat iedereen een persoonlijk CO₂-budget krijgt toegewezen. Het is niet moeilijk voor te stellen dat als iemand straks vlees wil kopen in een kassaloze winkel, dat dit dan 'van de computer' niet meer mag, omdat hij of zij in die week ook al een keer 'te veel' heeft gedoucht. Met contant geld is het dan eenvoudiger mogelijk om bijvoorbeeld direct bij de boer alsnog de gewenste inkopen te doen, buiten het controlesysteem van de overheid om. Dit laatste is overigens, naar alle waarschijnlijkheid één van de redenen dat het bestuur van de Noordwest-Territoria in Canada het verboden heeft om direct levensmiddelen van boeren te betrekken. Het invloed uitoefenen van overheden op de keuzes van de consument, is iets wat steeds meer openlijk besproken wordt. Zo lasen wij in de Engelse krant *The Telegraph* van 25 februari 2021 dat Tom Mutton, een directeur van de Bank of England, tijdens een symposium over digitale valuta heeft gesproken over de mogelijkheden om digitale munten te programmeren. Tijdens het symposium werpt hij de volgende vraag op: "Wat gebeurt er als men een deelnemer aan een transactie een beperking oplegt? Het zou een aantal sociaal gunstige resultaten kunnen opleveren, waardoor activiteiten worden voorkomen die op de één of andere manier als sociaal schadelijk worden beschouwd", zo citeert voornoemde Engelse krant hem. De Britse bankdirecteur geeft toe dat "het een beperking kan zijn van de vrijheden van mensen". Contant betalen schildert men steeds vaker af als ouderwets, duur en onveilig. Velen in Nederland betalen nu al met een bankkaart of 'contactloos'. Maar een samenleving zonder contant geld is kwetsbaar. Wat als een dictator besluit je spaargeld te bevriezen, omdat jij het oneens met hem bent? In Canada gebeurt dit gewoon. Waarom zou dat hier niet kunnen? De hoogste tijd om extra waakzaam te zijn op pogingen om contant te betalen nog verder terug te dringen. Immers, de Europese commissie wil al in het eerste kwartaal van komend jaar een digitale identiteit 'uitrollen' met daarin een digitale betaaloctie. In stukken van de Europese Centrale Bank (ECB) lezen wij dat de belangrijkste wens voor het afschaffen van contant geld is, de wens is om (ook voor particulieren) een (langdurige, zo niet oneindige) diep negatieve rente in te voeren. Dit wil men doen, zo is te lezen, om indirect een vorm van "Europese" belastingheffing voor particulieren in voeren en om, conform de doelstellingen van het WEF, een einde te maken aan het juridische begrip 'eigendom'. Dit is wat de voorzitter van het WEF, Klaus Schwab, wil zeggen met de leuze

„you will own nothing and you will be happy“. Als men namelijk contant geld afschaft, heeft dat o.a. tot gevolg dat mensen niet meer kunnen ontsnappen aan het monetaire beleid, en de negatieve rente hoe dan ook moeten opbrengen. En dat mensen niet meer vrij en ongecontroleerd uitgaven kunnen doen (in vrijheid kunnen leven). Deze “complottheorie” van het FVD kunt u lezen op de webstek van de ECB:

https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf

Wij vrezen dat de Nederlandse regering de komst van digitaal geld zal stimuleren en het verdwijnen van contant geld niet zal tegenhouden. Want als het erop aankomt, volgt het Kabinet doorgaans wat van hogerhand wordt opgedragen. En het WEF heeft in het artikel *The Benefits of A Cashless Society* al op 7 januari 2020 aangegeven dat “er geen weg terug meer is - wat betekent dat we een aantal risico’s onder ogen moeten zien die gepaard gaan met een *cashless* samenleving, om daarna de voordelen ervan in te zien.”

1. Hebben GS kennisgenomen van diverse berichten via (sociale) media dat de Havendagen te Zierikzee als ‘*pin only*’ werden aangeprezen?
2. Begrijpen GS dat veel mensen het vervelend vinden om niet contant te kunnen betalen?
3. Zijn GS het met ons eens dat bij activiteiten, die (mede) worden gesubsidieerd door overheden, altijd ook met contant geld moet kunnen worden afgerekend? Temeer het toch vreemd zou zijn als door overheden (mede) georganiseerde en/of (mede) gefinancierde activiteiten de eigen wettige betaalmiddelen worden geweigerd.
4. Kunnen GS de Staten van Zeeland toezeggen dat bij activiteiten die (mede) worden georganiseerd en/of (mede) worden gefinancierd door de Provincie Zeeland, altijd (ook) contant afgerekend kan worden?
5. Willen GS de Staten van Zeeland toezeggen dat zij binnen het Overleg van de Zeeuwse Overheden (OZO) aan de orde zullen stellen dat het belangrijk is dat bij activiteiten die (mede) georganiseerd en/of (mede) gefinancierd worden door overheden, daar waar nodig, ook met contant geld afgerekend kan worden?
6. Zijn GS genegen om bij de toekenning van provinciale subsidies voor activiteiten als voorwaarde te stellen dat, indien van toepassing bij die activiteit, contant geld geaccepteerd wordt?
7. Contant geld (euro’s) is in Nederland een wettig betaalmiddel. Wij weten, hoe zot het ook is, dat in Nederland dit niet wil zeggen dat men contant geld zondermeer ook moet accepteren als betaalmiddel. In andere landen mag een wettig betaalmiddel niet zonder meer worden geweigerd. Kunnen wij het ontmoedigen van het betalen met contant geld tijdens de Havendagen te Zierikzee opvatten als een politieke stellingname?
8. Zijn GS het met ons eens dat in de publieke ruimte contant geld (euro’s) te allen tijde geaccepteerd zou moeten worden? Zo neen, waarom niet?
9. Na het uitsluiten van ongevaccineerden en anderen die niet kunnen of willen beschikken over een “coronatoegangsbewijs”, worden wederom Zeeuwen uitgesloten van sociaal-maatschappelijke activiteiten vanwege een persoonlijke levensbeschouwing. Wat vinden GS hiervan?
10. Wat is de visie van GS op de ontwikkelingen, zoals wij in de toelichting bij deze vragen hebben gegeven, over de pogingen om contant geld op termijn uit te bannen?

In afwachting van de beantwoording, verblijven wij,
met de meeste hoogachting,
namens de Statenfracties van het Forum voor Democratie en Koevoets,

WALRAVENS Fred;
KOEVOETS Robert;
BOS Martin.

Ter informatie enkele interessante passages inzake de “complottheorie” van FVD dat men het contante geld wil afschaffen, mede teneinde een negatieve rente voor particulieren effectief mogelijk te maken, de ECB was zo vriendelijk dit te formuleren in hun eigen stukken, waarnaar wij u een directe verwijzing hebben gegeven:

Scenario 4: if the Eurosystem were to conclude in the future that the issuance of a digital euro is necessary or beneficial from a monetary policy perspective.

For example, the introduction of a CBDC might reinforce the transmission of monetary policy by allowing the central bank to set the remuneration rate on the digital euro in order to directly influence the consumption and investment choices of the non-financial sector, although the strength of this mechanism is not clear cut¹⁸ (the effect of the digital euro on monetary policy is examined in more depth in Section 3).

¹⁵ See "Investigating the impact of global stablecoins", G7 Working Group on Stablecoins, 2019.

¹⁶ "Moreover, our hope is that as central banks develop central bank digital currencies (CBDCs), these CBDCs could be directly integrated with the Libra network, removing the need for Libra Networks to manage the associated Reserves, thus reducing credit and custody risk. As an example, if a central bank develops a digital representation of the US dollar, euro, or British pound, the Association could replace the applicable single-currency stablecoin with the CBDC" from *Libra White Paper 2.0*, Libra Association Members, April 2020.

¹⁷ See Ferrari, M., Mehl, A. and Stracca, L., "Central bank digital currency in the open economy", ECB, mimeo, 2020.

¹⁸ A CBDC could help to eliminate the effective lower bound on policy rates, and thereby widen the policy options available in crisis situations, if cash were to disappear. This may be considered particularly important in view of the decline in the neutral real rate. However, to the extent that cash remains available in the economy, this objective becomes less relevant. See Lalouette, L. and Esselink, H., "Trends and developments in the use of euro cash over the past ten years", *Economic Bulletin*, Issue 6, ECB, 2018.

16 van 55

Scenario 7: the Eurosystem decides to proactively support improvements in the overall costs and ecological footprint of the monetary and payment systems.

The production of payment instruments and infrastructures may not always be energy-efficient.²⁸ A well-designed digital euro may thus help to reduce the overall costs²⁹ and ecological footprint of euro area payment systems.³⁰ In this context, the Eurosystem would play a catalyst role and lead by example,³¹ creating incentives and putting pressure on providers of payment services to reduce their costs and ecological footprint. This would be achieved by highlighting the cost and energy efficiency of the digital euro, compared with other payment solutions, when promoting its use.

Requirement 7a (R7a): cost saving. *The design of the digital euro should achieve a reduction in the cost of the current payments ecosystem.*

Requirement 7b (R7b): environmentally friendly. *The design of the digital euro should be based on technological solutions that minimise its ecological footprint and improve that of the current payments ecosystem.*

13 van 55

threaten European financial, economic and, ultimately, political sovereignty.⁵⁵ It is worth noting that recently some global “stablecoin” initiatives have suggested that CBDCs could also be made available via their (private) infrastructures.⁵⁶

Wide acceptance of a means of payment or store of value not denominated in euro could weaken or even impair the transmission of monetary policy in the euro area. It would also have unclear implications for financial intermediation and cross-border capital mobility, which could ultimately affect financial stability. In such circumstances, issuance of a digital euro could support European sovereignty and stability, in particular in the monetary and financial dimensions.⁵⁷

The provision of electronic payments by foreign central banks or private service providers located outside the euro area would likely pose additional challenges for the Eurosystem regarding the safety and efficiency of European payments. The Eurosystem could therefore consider issuing a digital euro in order to ensure that payments in the euro area meet the highest standards and are conducted under its direct control. Moreover, by providing digital payments the Eurosystem could ensure that European citizens have access to payments at the technological frontier. This would preserve the global reputation of the euro, not least if other major foreign central banks press ahead with issuing CBDC.

Requirement 3 (R3): competitive features. *The digital euro should have features which are at the technological frontier. It should offer the basis for providing functionalities that are at least as attractive as those of the payment solutions available in foreign currencies or through unregulated entities.*

Scenario 4: if the Eurosystem were to conclude in the future that the issuance of a digital euro is necessary or beneficial from a monetary policy perspective.

For example, the introduction of a CBDC might reinforce the transmission of monetary policy by allowing the central bank to set the remuneration rate on the digital euro in order to directly influence the consumption and investment choices of the non-financial sector, although the strength of this mechanism is not clear cut⁵⁸ (the effect of the digital euro on monetary policy is examined in more depth in Section 3.1).

⁵⁵ See “Investigating the impact of global stablecoins”, G7 Working Group on Stablecoins, 2018.

⁵⁶ Moreover, our hope is that as central banks develop central bank digital currencies (CBDCs), these CBDCs could be directly integrated with the Libra network, removing the need for Libra/Networks to manage the associated reserves, thus reducing error and custody risk. As an example, if a central bank develops a digital representation of the US dollar, euro, or British pound, the Association could replace the applicable single currency settlement with the CBDC” from [Libra White Paper 2.0](#), Libra Association Members, April 2020.

⁵⁷ See Ferrati, M., Mishra, A. and Stocco, L., “Central bank digital currency in the open economy”, ECB Working Paper, 2020.

⁵⁸ A CBDC could help to eliminate the effective lower bound on policy rates, and thereby widen the policy options available in a low inflation, if cash were to disappear. This may be considered particularly important in view of the decline in the natural real rate. However, to the extent that cash remains available in the economy, this objective becomes less relevant. See Loughran, L. and Rossikhin, D., “Trade and settlements in the era of cashless society”, *Economic Bulletin*, issue 6, ECB 2018.

Lower

lower the interest rate on the ECB deposit facility to -0.40%.

This decision represented a pivotal point for some MFIs, after which they decided to convert part of their liquidity into cash, as illustrated in Chart A. For these MFIs, the costs of cash (i.e. costs associated with cash storage and handling) were obviously less than the losses resulting from the negative yields from the ECB deposit facility and current accounts held at NCBs. An average of €50.1 billion was held as vault cash by MFIs between January 2008 and March 2016. Between March 2016 and

